

Söderhöjden

Rapport 2015:18

Arkeologisk utredning etapp 1 och 2, del av fastighet Jakobsberg 18:1.

Järfälla kommun

Järfälla socken

Uppland

Lars Andersson

Creative Commons erkännande Publik Licens 4.0, undantaget lantmäteriets kartmaterial.

Stockholms läns museum

Allmänt kartmaterial: Lantmäteriverket. Medgivande 97.0133

Foto: Lars Andersson om inget annat anges.

Produktion: Stockholms läns museum

Nacka 2015

SÖDERHÖJDEN

Arkeologisk utredning etapp 1 och 2, fastigheten Jakobsberg 18:1

Lars Andersson

Administrativa uppgifter

Länsstyrelsens beslut, dnr:	43112-31705-2015 (2015-10-01, 2015-11-12)
Stockholms läns museums dnr/projektnr:	2015:123/504015 (etapp 1) 2015:150/505815 (etapp 2)
Landskap:	Uppland
Kommun:	Järfälla
Socken:	Järfälla
Fastighet:	Jakobsberg 18:1
Fornlämning:	RAÄ Järfälla 17:1-3 , RAÄ Järfälla 101:1
Koordinatsystem:	SWEREF 99 TM
Typ av undersökning:	Arkeologisk utredning etapp 1 och 2
Projektgrupp:	Lars Andersson, projektledare Tove Stjärna, arkeolog
Uppdragsgivare:	Järfälla kommun
Undersökningsperiod:	Oktober-november 2015
Arkivmaterial:	Stockholms läns museums arkiv
Fynd:	Inga fynd omhändertogs

INNEHÅLL

Administrativa uppgifter	6
Sammanfattning	8
Bakgrund och syfte	9
Topografi och kulturmiljö	9
Metod och genomförande	10
Resultat	12
<i>Objektsbeskrivningar</i>	14
Referenser	18
Bilagor	19
<i>Bilaga 1. Schaktbeskrivningar</i>	
<i>Bilaga 2. Schaktplan</i>	

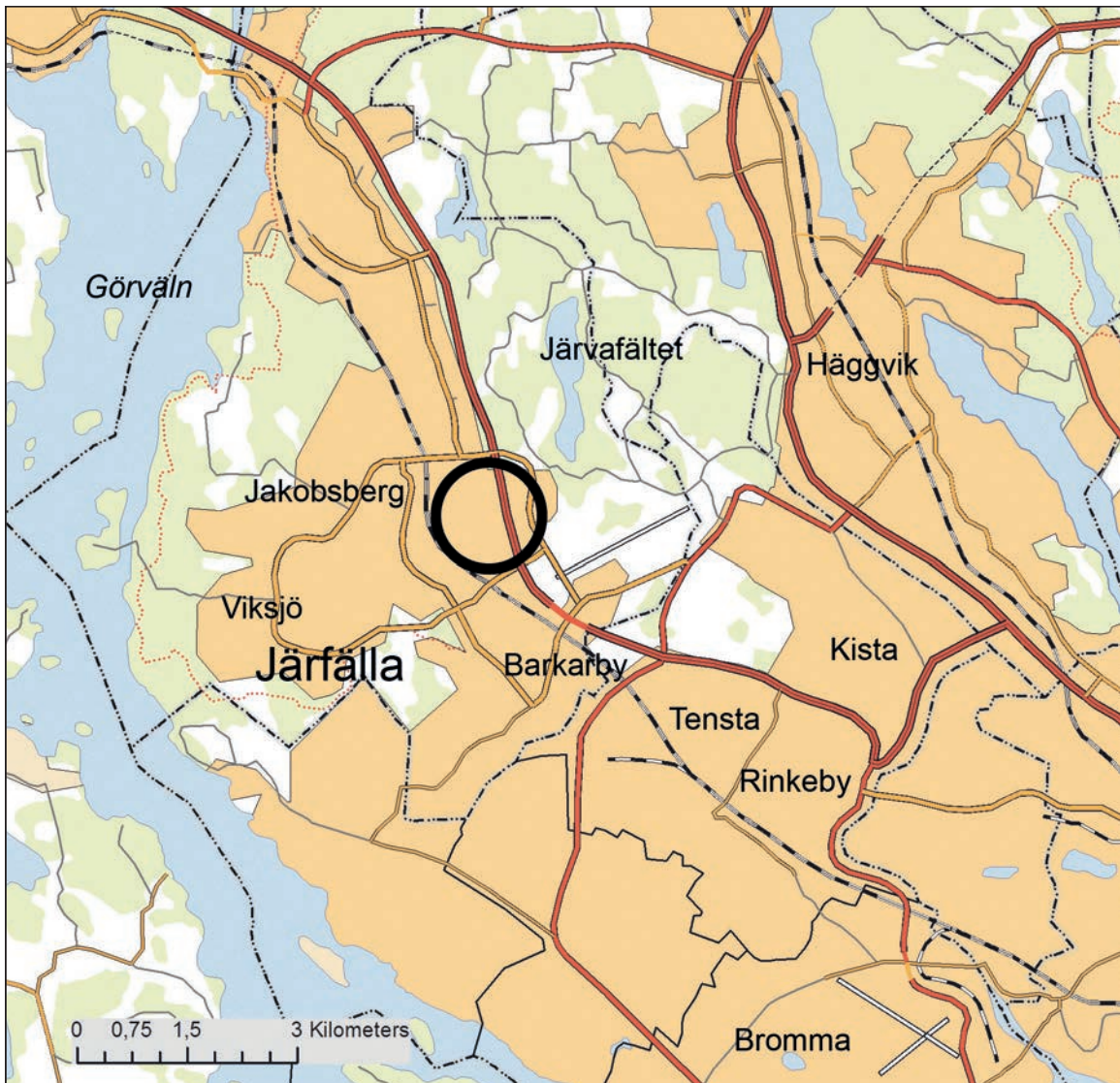

Fig 1. Översiktskarta. Läget för utredningsområdet markerat med svart cirkel. Skala 1:100 000

Sammanfattning

Stockholms läns museum har utfört en arkeologisk utredning etapp 1 och etapp 2 inom del av fastigheten Jakobsberg 18:1. Utredningen föranleddes av arbete med ny detaljplan inom området och den beställdes och bekostades av Järfälla kommun. Utredningen utfördes i oktober (etapp 1) och november (etapp 2) 2015.

Inom området finns fyra registrerade fornlämningar; Gravarna RAÄ Järfälla 17:1-3 samt RAÄ Järfälla 101:1. Strax utanför utredningsområdet ligger graven RAÄ 21:1 och det borttagna torpet RAÄ 277:1.

Vid utredningen etapp 1 framkom 16 nya objekt. Av dessa bedöms två vara säkra fornlämningar (obj 9 & 15) och tre bedömdes kräva en vidare utredning med markingrepp för att belägga status (Obj 8, 13 & 16). Övriga iakttagelser bedömdes utgöra övrig kulturhistorisk lämning (obj 1-7, 10, 11 & 14) och naturbildning (obj 12).

Etapp 2 gjordes i syfte att bedöma status på de osäkra objekten (Obj 8, 13 & 16). Objekten markavtäcktes med grävmaskin och handgrävning. Två konstaterades utgöras av naturbildningar (Obj 8 & 13) och en utgjorde en sentida militär lämning (Obj 16).

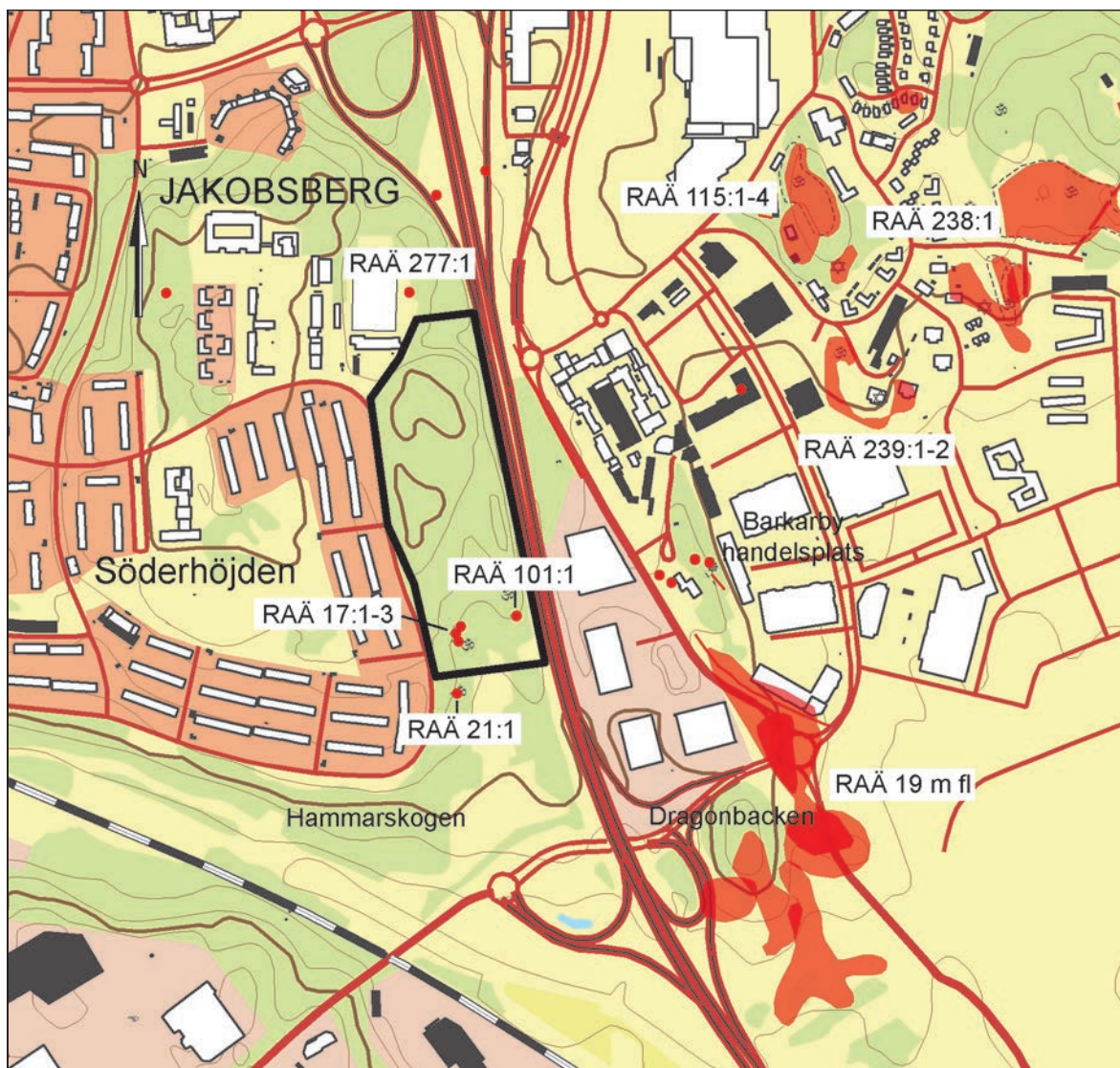

Fig 2. Utredningsområdet markerat med svart linje på fastighetskartan. Fornlämningar markerade i rött. Skala 1:10 000.

Resultatet av undersökningen är således att två nya lagskyddade fornlämningar har tillkommit inom utredningsområdet (obj 9 och 15, se fig. 5). De tidigare registrerade fornlämningarna RAÄ 17:1-3 och RAÄ 101 :1 kvarstår som lagskyddade lämningar. Övriga framkomna objekt klassas som övrig kulturhistorisk lämning (obj 1-7, 10, 11, 14 & 16) och ej kulturhistorisk lämning (obj 8, 12 & 13).

Bakgrund och syfte

Järfälla kommun avser att upprätta ny detaljplan för fastigheten Jakobsberg 18:1. Syftet med den arkeologiska utredningen var att fastställa förekomst av eventuella ytterligare fornlämningar utöver redan kända (RAÄ 17:1-3 och 101:1) inom utredningsområdet (fig 2).

Topografi och fornlämningsmiljö

Från söder till norr inom utredningsområdet (UO) utgörs jordarterna av glacial lera, sandig morän och uppstickande urberg (SGU). På lägre liggande ytor i söder, i direkt anslutning till den glaciala leran, återfinns rester av ett äldre odlingslandskap. Södra delen av UO utgörs delvis av ett idag igenväxt och övergivet småbrutet odlingslandskap med hagar och mindre åkerlappar.

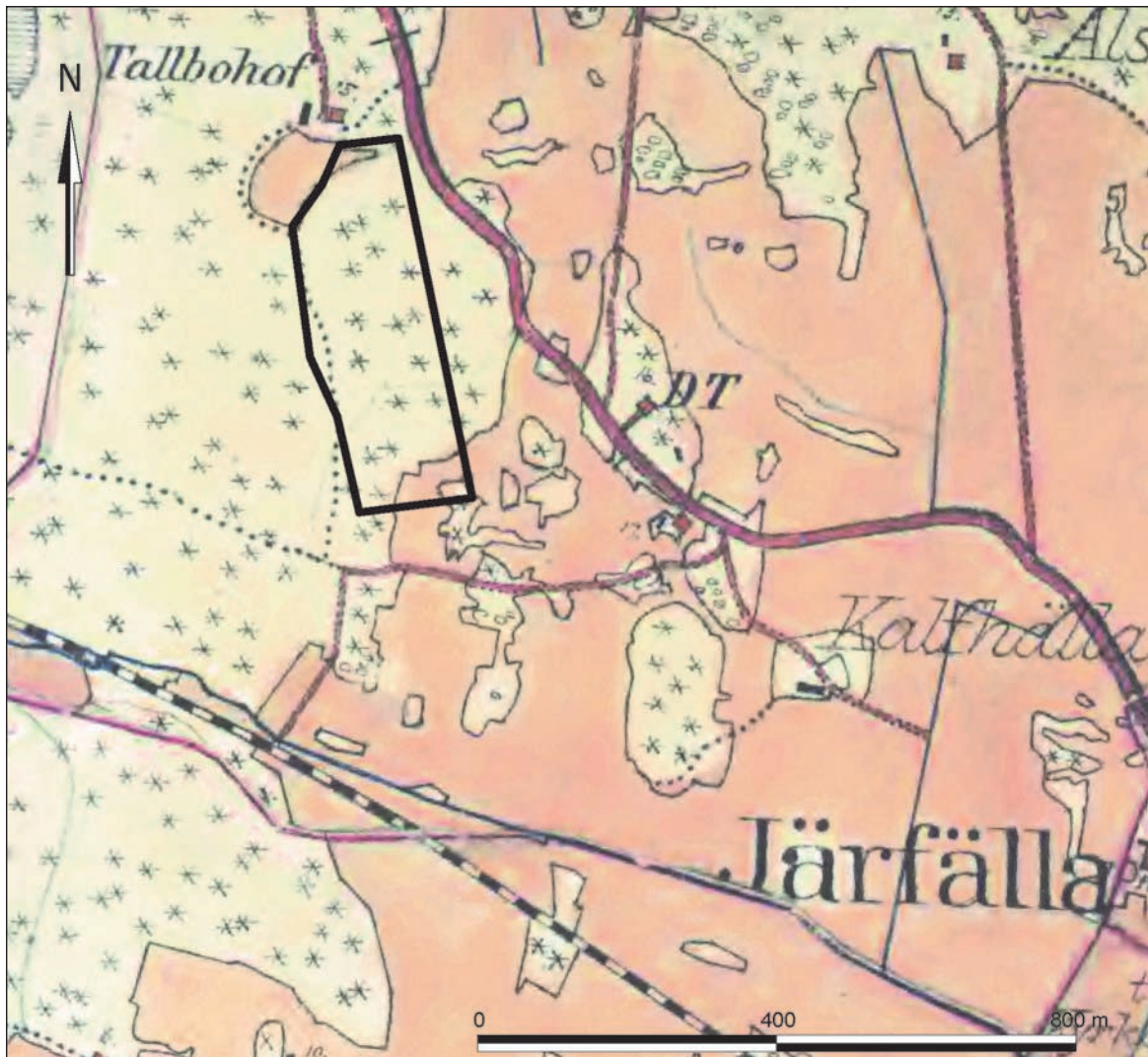

Fig 3. utredningsområdet markerat med svart linje på häradsekonomiska kartan från 1906. (uppmätning 1901-1902). Skala 1:10 000.

Utredningsområdet är beläget mellan 30-50 meter över havet med stigande höjder från söder till norr. Områdets nutida karaktär är kraftigt påverkad av närheten till sentida exploatering för det anslutande bostadsområdet Söderhöjden i väster samt motorvägen E18 och Barkarby handelsplats i öster.

I äldre tid utgjordes området av ett utmarksområde nyttjat till bete och sannolikt skogstäkt. Närmaste by/gård var Kalvshälla beläget ca 300 meter mot sydost. Kalvshälla by och de där intilliggande lämningarna var föremål för omfattande arkeologiska undersökningar under åren 1995-2008 (RAÄ 19 m fl). Komplexet innehöll lämningar från mellersta bronsålder (ca 1000 f Kr) fram till historisk tid (Andersson L. m fl. 2009, Andersson K 2009, Bratt P. 2001, Bratt P 2003).

Nordöst om utredningsområdet finns ett större fornlämningskomplex med bland annat Ålsta bytomt (RAÄ 238:1). Bytomten är delundersökt. Strax sydväst om Ålsta finns den delundersökta Herresta bytomt (RAÄ 239:1-2). Väster om de två bytomterna finns ett större gravfält (RAÄ 115:1-4) som sannolikt hör till kontexten kring bytomterna (Lindblom C & Spijkerman I m fl 2008).

Metod och genomförande

Utredningen inleddes med en genomgång av det historiska kartmaterialet samt en arkivgenomgång

(ATA, FMIS, Lantmäteriets arkivsök mfl). Därefter inventerades området av två arkeologer. Med anledning av att två registrerade lämningar (RAÄ 21:1 & 277:1) befann sig mycket nära de södra och norra utredningsgränserna så utfördes inventeringen också översiktligt ca 75 meter norr och söder om utredningsområdet. Dessa utanför utredningsområdet belägna lämningarna tillhör samma kulturhistoriska kontext och landskap som lämningarna inom utredningsområdet och ett uteslutande av dessa skulle riskera att försvaga tolkningen av utredningsområdet. Denna översiktliga inventering har dock ej påverkat den ursprungliga beräknade tidsåtgången inom projektet. Objekt 1-6 framkom utanför utredningsområdet och klassas samtliga som övrig kulturhistorisk lämning och påverkar därmed ej resultatet av föreliggande utredning.

Inventeringen i etapp 1 utfördes den 7 oktober 2015 under vegetationsmässigt svåra förhållanden. Etapp 2 utfördes 25-26 november.

Samtliga objekt mättes in med handburen GPS med en lägsta noggrannhet på 5 m. Vid etapp 2 användes en precisions-GPS för att mäta in öppnade ytor. Samtliga kulturhistoriska objekt beskrevs.

Benämningar och definitioner följer Riksantikvarieämbetets lista med lämningstyper och rekommenderad antikvarisk bedömning (ver 4.1).

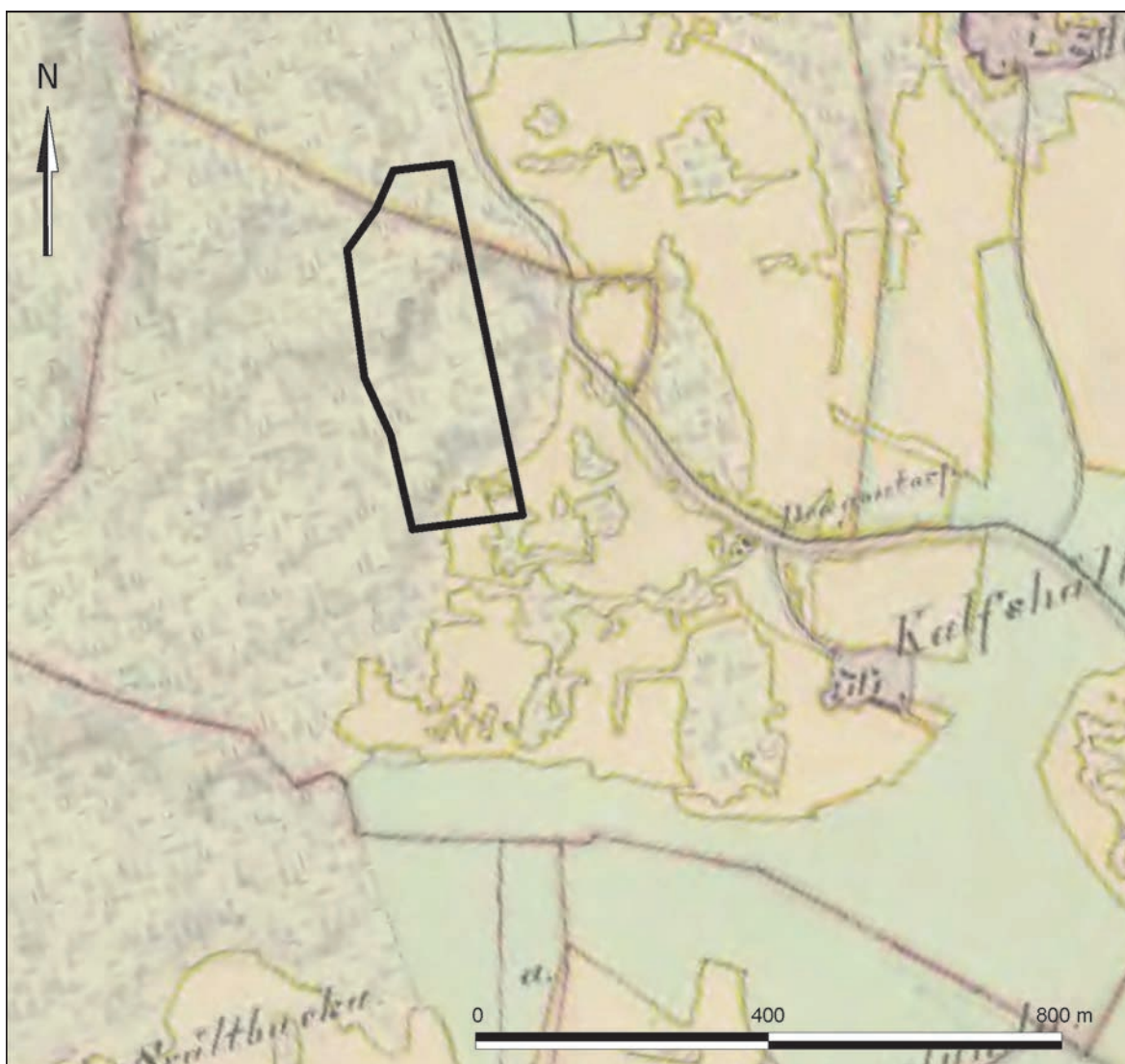

Fig 3. utredningsområdet markerat med svart linje på häradsekonomska kartan från 1906. (uppmätning 1901-1902). Skala 1:10 000.

Resultat

Vid utredningen har registrerats 16 objekt (fig 5). Två nya lagskyddade fornlämningar har tillkommit inom utredningsområdet (objekt 9 och 15). De tidigare registrerade fornlämningarna RAÄ 17:1-3 och RAÄ 101:1 kvarstår som lagskyddade lämningar. Övriga framkomna objekt klassas som övrig kulturhistorisk lämning (objekt 1-7, 10, 11, 14 & 16) och ej kulturhistorisk lämning (objekt 8, 12 & 13).

Huvuddelen av indikationerna har kommit i utredningsområdets södra del. Detta område är något lägre beläget och har en lerigare (samt delvis inslag av sandig morän) jordart än den norra delen. Den södra delen visar tecken på att ha varit hävdad genom åker- och betesbruk, vilket också bekräftas genom studie av det äldre kartmaterialet. På 1600-talet anges den södra delen av området som "betesahagar" med ett till gården Kalvshälla knutet småbrutet åkerlandskap i sydöst. Under senare delen av 1700-talet tas sydöstra delen av utredningsområdet i anspråk för åkerbruk. Inom den södra delen finns också de tidigare kända och registrerade lämningarna RAÄ 21:1, 17:1-3 och 101:1. RAÄ 21:1, som dock ligger utanför utredningsområdet, utgörs av en stensättning (grav) och dess status har bekräftats i föreliggande utredning. RAÄ 17:1-3 utgörs av två stensättningar och en hög (gravar) varav en av stensättningarna är något osäker. Föreliggande utredning har bekräftat fornlämningsstatusen på lämningarna men anser att högen bör omdefinieras till stensättning (något höglignande). Intill RAÄ 17:1-3 framkom vid föreliggande utredning etapp 1 ett fornlämningsliknande objekt (objekt 8) som dock visade sig utgöra en naturbildning vid utredningen etapp 2. Vid utredningsschaktningen (etapp 2) av objekt 8 framkom inga ytterligare fornlämningar.

RAÄ 101:1 utgörs av en stensättning (grav). Samtliga kända och registrerade gravar har en likartad karaktär och det finns anledning att misstänka att de tillhör en gemensam kontext. Inom den södra delen av utredningsområdet, i direkt anslutning till RAÄ 17:1-3, framkom två mindre, något otydliga, hålvägar (objekt 15). Hålvägarna löper parallellt med varandra, är belägna i en svag sydöstslutning och bedöms som fornlämning.

I anslutning till den sedan tidigare kända fornlämningen RAÄ 101:1 framkom en terrassliknande anläggning (objekt 16). Vid etapp 1 gjordes ett mindre avlägsnande av vegetationsskiktet för hand vid terrasskanten i syfte att avgöra om lämningen var naturlig eller konstruerad. Det konstaterades att terrassen har konstruerade element men åldern gick ej att bedöma. Vid etapp 2 gjordes en mer omfattande avbaning och det konstaterades att objektet utgjordes av en uppfartsramp till en robotplatta från 1960-tal. I anslutning till anläggningen framkom en övertäckt och dold betongplatta om ca 5 x 5 m. som utgjorde själva robotplattan. Vegetationsskiktet återställdes. I närheten finns också en stensättningsliknande lämning (objekt 13) som vid etapp 2 konstaterades vara en naturbildning.

På ett höjdparti i områdets västra del framkom en röseliknande stensättning (objekt 9). Anläggningen är tydlig men har vissa likheter med en naturbildning. I syfte att belägga statusen på lämningen gjordes en handavtorvning av det översta vegetationsskiktet. Anläggningen konstaterades vara stenfylld med en tät stenpackning och bedöms utgöra fornlämning. Belägenheten på ett något nerdraget höjdläge med en exponering åt syd-, sydväst stöder bedömningen. Vegetationsskiktet återställdes.

I den norra delen av området framkom en färdväg (objekt 10) som sannolikt hör samman med det strax norr om och utanför utredningsområdet belägna torpet Tallbohov (RAÄ 277:1). Färdvägen finns ej angiven på något kartmaterial och har sannolikt haft karaktären av enskild brukningsväg. Objektet bedöms vara yngre än 1850 och är därigenom en övrig kulturhistorisk lämning.

I östra delen finns ett område där täktverksamhet har bedrivits i senare tid. Området är beläget i ett stråk med sandig morän. Täkterna bedöms som övrig kulturhistorisk lämning.

Vid kartstudierna studerades det befintliga kartmaterialet från 1600-talet och framåt (Lantmäteriets

Fig 5. Utredningsområdet med objekt. Skala 1:3000.

Fig 6. Objekt 9, stensättning.

Arkivsök). Dessa rektifierades mot en nutida fastighetskarta. Utredningsområdets södra del befann sig inom ett område som på 1600-talet mestadels har använts som beteshagar (se omslagsbild) och utredningsområdets norra del bestod av skogsmark. Enstaka partier i sydöst har utgjorts av mindre åkerlappar. På 1900-talet fanns ett torp, Tallbohov, etablerat strax norr om utredningsområdet, men med hävdad mark in i den norra delen av utredningsområdet.

Vid genomgången av sockenhandlingarna i ATA framkom inget av betydelse för utredningen. Eventuellt kan det vara av intresse att RAÄ Järfälla 17 på 1950 talet omtalas som två högar (ATA-uppgift, saknar inv nr.)

Objektbeskrivningar

Objekt 1-6 samt RAÄ 21 och 277 är belägna utanför utredningsområdet.

Objekt 1. Röjningsröse

Odlingsröse. Oregelbundet, ca 4 x 4 m och 0,3-0,8 m h, av 0,3-0,8 m st stenar. Anläggningen har ojämn karaktär och storlek. Belägen utanför utredningsområdet. **Övrig kulturhistorisk lämning.**

Objekt 2. Fornlämningsliknande lämning.

Stensättningsliknande lämning, närmast rund, 3,5 m diam och 0,1 m hög. Lämningen utgörs av en stenkrets av ca 7-10 uppstickande stenar och med en ofylld central del. Belägen utanför utredningsområdet. **Övrig kulturhistorisk lämning.**

Objekt 3. Fossil åker

Fossil åkermark, ca 50 x 20 m (V-Ö) bestående av en stenfri, rektangulär övergiven åkeryta. Svaga, otydliga antydningar till åkerhak längs de västra och östra sidorna. Inga övriga formelement som antyder ett förhistoriskt ursprung. Belägen utanför utredningsområdet. **Övrig kulturhistorisk lämning.**

Objekt 4. Röjningsröse

Odlingsröse. Oregelbundet, ca 20 x 8 m (N-S) och 0,5 m h. Långsträckt utbredning med röseliknande ansamlingar. Belägen längs med gammal åkermark. Ger ett sentida intryck. Belägen utanför utredningsområdet. **Övrig kulturhistorisk lämning.**

Objekt 5. Fornlämningsliknande lämning.

Stensättningsliknande lämning. Oregelbundet, ca 3,5 x 3,5 m och ca 1,0 m h, av 0,3-0,4 m st sten. Ett större block med en storlek av ca 1,1 m. Lämningen har vissa likheter med en mittblocksgrav men bedöms dock vara sentida och ha uppstått genom odling och stenröjning. Belägen utanför utredningsområdet. **Övrig kulturhistorisk lämning.**

Objekt 6. Husgrund

Husgrund, rektangulär, ca 10 x 5 m (V-Ö) bestående av en ojämn och något otydlig syllstensrad, ca 0,3 m h och av 0,3-0,5 m st stenar och sammanbyggd i Ö med ett 0,8 m st naturblock. I västra delen ett spisröse med en storlek av ca 3 x 2 m (V-Ö). Spisröset innehåller rundad och skärvig sten med en storlek av 0,1-0,3 m samt något sotig mylla. Innehåller ej tegel. Anläggningen går ej att återfinna på några historiska kartor. Bedöms enligt RAÄ:s definitioner som **Övrig kulturhistorisk lämning.** Belägen utanför utredningsområdet.

Objekt 7. Område med militära lämningar

Område med skyttevärn, ca 20 x 20 m (N-S). Två runda stridsvärn med vardera storlek på 6,5 7,0 m med vallar på 0,5 m höjd. Värnens djup 0,5 m. Sannolikt sentida övningsanläggningar från värnpliktsförsvaret tid från senare halvan av 1900-talet. **Övrig kulturhistorisk lämning.**

Objekt 8. Fornlämningsliknande bildning

Stensättningsliknande lämning, rund, ca 3,5 x 3,5 m. Otydlig utbredning. Kraftigt övertorvad och ingen uppstickande sten. Ligger i nära anslutning till RAÄ 17:1-3. Naturbildning. **Ej kulturhistorisk lämning.**

Objekt 9. Stensättning

Stensättning. Rund, 4 m diam och 0,4 m h. Något röseliknande med en yttre stenkrets av större sten av ca 0,6-1,0 m storlek. Stenfyllt och övermossad central del. Belägen på hållmark på ett högt åt SSV exponerat läge i svag SSV sluttning. **Fornlämning.**

Objekt 10. Färdväg

Vägbank, 20 x 3 m (N-S) och 0,3 m h. Västra sidan stensatt med 0,3 m stora stenar vilket ger den ett terrassliknande utseende. Vägsträckningen har en förlängning söderut i form av en stig. **Övrig kulturhistorisk lämning.**

Fig 7. Objekt 10. Kantsten till färdvägen mot torpet Tallbacken

Objekt 11. Brott/täkt

Sand/grustäkt, 30 x 20 m (N-S) och 0,3-0,5 m djup. Område med sentida täktverksamhet. **Övrig kulturhistorisk lämning.**

Objekt 12. Fornlämningsliknande bildning

Stensättningsliknande bildning. Oregelbunden, 3 x 3 m och 0,3 m h. Fyllning av glest liggande sten av en storlek på 0,3 – 0,4 m. Naturbildning. **Ej kulturhistorisk lämning.**

Objekt 13. Fornlämningsliknande bildning

Stensättningsliknande bildning. Kvadratisk, något oregelbunden 2,5 x 2,5 m och 0,1 m h. samt med kantkedeliknande bildning i S. **Ej kulturhistorisk lämning.**

Objekt 14. Område med fossil åkermark

Område med fossil åker ca 75 x 30 m (N-S) bestående av en åkeryta och ett odlingsröse. Åkerytan innehåller inga element av förhistorisk karaktär. Odlingsröset är oregelbundet ca 2 m diam med glest lagd sten. **Övrig kulturhistorisk lämning.**

Objekt 15. Färdväg

Hålvägar, 2 st. Den sydliga ca 10 m lång (NV-SV), ca 0,1 m djup och svagt skålad botten. Något otydlig. Ca 6 m N om och parallellt löpande med föregående är en hålväg ca 15 m l (NV-SÖ) och 0,2 m djup med skålad botten. Hålvägarna är belägna i en svag SÖ-sluttning. **Fornlämning.**

Fig 8. Objekt 16, framtågning av robotplatta.

Objekt 16. Militär anläggning övrig

Robotramp, ca 17 x 6 m (V-Ö) och 0,25-0,4 m h. Östra delen något terrassliknande med stensatt sida i S. Norra delen belägen i något stigande terräng. Västra delen utgörs av en betongplatta, närmast kvadratisk, ca 5 x 5 m, helt täckt av 0,2 m mylla och vegetation. Den östra delen utgör en uppkörningsramp till den gjutna betongplattan. Betongplattan är ämnad att fungera som underlag till en luftvärnsrobot

(Troligen robot RB 68) i ett försvarssystem från 1960-talet (svea flygflottilj). **Övrig kulturhistorisk lämning.**

RAÄ 21:1

Stensättning, rund ca 9 m diameter och ca 0,5 m hög. Övertorvad. I södra delen en grop, ca 2,5 m diameter och ca 0,5 m djup. I norra delen mindre grop, 1 m diameter, 0,1 m djup. I den stora gropen är några 0,2-0,3 m stora stenar. Den västra delen övergår i sluttning av jord som påfyllts vid exploatering och vägbygge. Denna jord täcker således fornlämningens västra kant. Några rönnbuskar och två små ekar i kanten (FMIS, något redigerad). Belägen utanför utredningsområdet. **Fornlämning.**

RAÄ 17:1-3 Stensättningar, hög

1) Stensättning, höglignande, rund 7 m diameter och 0,5 m hög. Övertorvad med i ytan enstaka stenar 0,1-0,2 m stora och ställvis otydlig. Antydning till kanträna, 0,5 m bred och 0,1 m djup. Två tallar och några lövbuskar.

2) Stensättning? rund 4 m diameter och 0,2 m hög. Övertorvad med i ytan enstaka stenar 0,1-0,2 m stor. I östra delen gropig och skadad av stig. Några rönn- och ekbuskar.

3) Hög, 6 m diameter och 0,5 m hög. En del av västra delen bortgrävd, och Ö kanten är ytskadad. Några lövbuskar (FMIS, något redigerad).

Samtliga lämningar är klassade som **fornlämning**.

RAÄ 101:1 Stensättning

Stensättning, rund, ca 6 m diameter och 0,3 m hög. Övertorvad med i ytan enstaka stenar, 0,2-0,4 m stora. Kantkedja, delvis utfallen, ca 0,50 m hög, av 0,50-1,50 m stora stenar, delvis på berghäll. Beväxt med buskar, huvudsakligen rönn-, ek- och enbuskar (FMIS, något redigerad). **Fornlämning.**

RAÄ 277:1 Lägenhetsbebyggelse

Borttaget torp, benämnt Tallbohov, omnämnt åren 1800-1935, då det revs (FMIS, något redigerad). Torpet återfinns inte i det äldre kartmaterialet (tidigast 1906). Sannolikt yngre än 1850. Utanför utredningsområdet men med eventuella brukningsytor innanför. Inga synliga lämningar.

Referenser

Andersson, L. m fl. 2009. Kalvshälla boplats - från bronsålder till vendeltid. Arkeologiska undersökningar av boplatzlämningar på RAÄ 19, 20 + 67 under 1997-1998 vid Kalvshälla, Järfälla kommun, Uppland. Stockholms läns museum Rapport: 2009:8

Andersson, K. 2009. Kalvshälla bytomt - från vendeltid till 1872. Arkeologisk undersökning, RAÄ 251:1-2, Säby 3:1, Järfälla socken och kommun, Uppland. Stockholms läns museum Rapport: 2009:20 (2002:1)

Bratt, P. 2001. *Gravfältet vid Dragonbacken. Slutundersökning av gravfält RAÄ 20+67, Kalvshälla, Järfälla socken och kommun*, Uppland. Stockholms läns museum Rapport 2001:14.

Bratt, P. 2003. Gravfältet vid Kalvshälla bytomt. Slutundersökning av gravfält RAÄ 19 Kalvshälla, Järfälla socken och kommun, Uppland. Stockholms läns museum Rapport 2003:15.

Lindblom, C & Spijkerman, I. 2008. *Herresta Gravar från yngre bronsålder till vikingatid och En gård från vikingatid till dess avhysning år 1681. RAÄ 114 och 239 Järfälla sn, Uppland. Särskild arkeologisk undersökning.* Rapporter från Arkeologikonsult 2008:2047. Upplands Väsby.

Arkiv och digitala källor

ATA. Antikvarisk Topografiska Arkivet. Storgatan 41 (besöksadress)
SE-114 84 Stockholm

FMIS (Fornminnesregistret): Fornsök för yrkesanvändare. <http://www.raa.se/hitta-information/fornsok-fmis/>

Lantmäteriet Arkivsök: Avtalstjänst för professionella användare. <https://etjanster.lantmateriet.se/>

SGU Sveriges Geologiska Undersökning. Kartgenerator. <http://www.sgu.se/>

Svea flygflottilj. www.sveaflygflottilj.se

Bilagor

1. Schaktbeskrivningar
2. Schaktplan

Bilaga 1. Schaktbeskrivningar

Vid etapp två utfördes schaktning intill och på objekt 8, 13 och 16. Schaktningen utfördes med grävmaskin och kompletterades vid behov med rensning och handgrävning. Schaktens läge redovisas i bilaga 2.

Schaktbeskrivningar

Objekt 8. Schakten grävdes på och intill objektet. Objektet konstaterades utgöra en naturbildning av enstaka sten vilket skapade en svag förhöjning med otydlig utbredning.

Schakt 1 (S1). 5 x 2 m. 0,1-0,2 m djupt. Beläget i skogsmark. Fyllning av myllig silt.

Schakt 2 (S2). 4 x 2 m. 0,1-0,2 m djupt. Beläget i skogsmark. Fyllning av myllig silt.

Schakt 3. (S3). 3 x 2 m. 0,1-0,2 m djupt. Beläget i skogsmark. Fyllning av myllig silt. Enstaka sten med en storlek av 0,1-0,2 m.

Objekt 13. Schaktet grävdes direkt på objektet som konstaterades utgöra en naturbildning med ett kantkadjeliknande parti.

Schakt 5. (S5). 2 x 2 m. 0,1 m djupt. Beläget i skogsmark. Fyllning av myllig silt och med en naturlig ansamling av sten med en storlek av 0,1-0,3 m.

Objekt 16. Schaktet grävdes direkt på objektet.

Schakt 4. (S4). 12 x 10 m. 0,1-0,2 m djupt. Beläget i skogsmark. Östra delen av schaktet hade en fyllning av sentida sorterade massor av mestadels grus. I västra delen framkom en gjuten betongplatta under ett vegetationsskikt på ca 0,2-0,3 m.

Bilaga 2. Schaktplan

Schaktplan. Skala 1:10 000.

**STOCKHOLMS
LÄNS
MUSEUM**

Stockholms läns museum, Järnvägsgatan 25, 131 54 Nacka, 08-586 194 00 www.stockholmslansmuseum.se